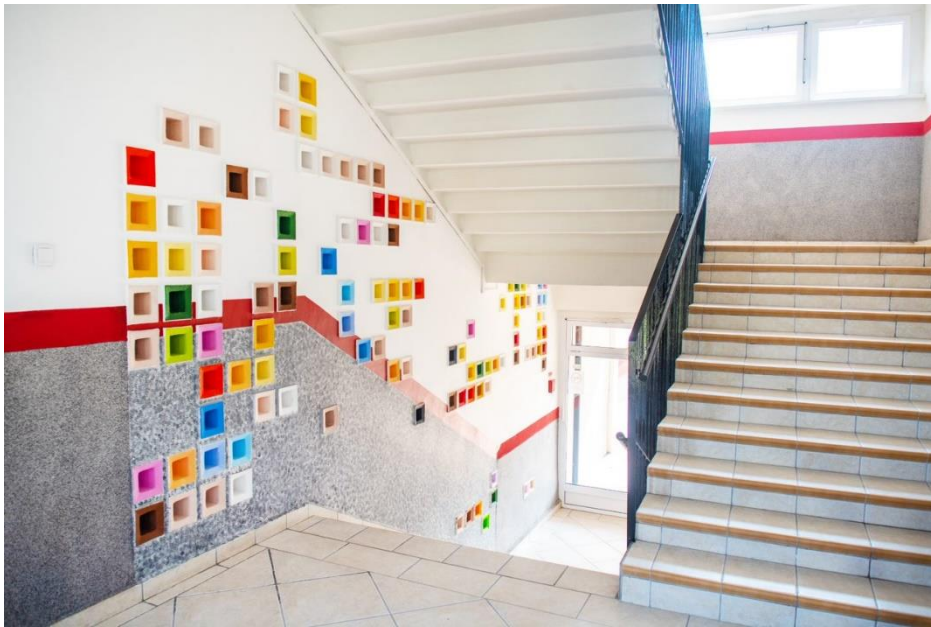


Intézményi gyermekvédelmi stratégia

”



Könnyű a hajót kormányozni, ha nem kergeti a szél – és olyan életet vezetni, melyben nem fordulnak elő nehézségek; bosszantó esemény közepette azonban olyan nehéz, mint viharban hajózva a helyes irányt megtalálni.”

Szalézi Szent Ferenc



Tartalom

A szabályzat hatálya	2
A dokumentum célja	2
I. Jogi környezet	3
1. Alapelvek, a törvényi vonatkozások tükrében	3
Az ENSZ a Gyermek jogairól szóló egyezmény	3
Magyarország Alaptörvénye	3
A gyermekvédelmi törvény	3
A köznevelési törvény	4
Emmi rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről	4
Módszertani útmutató.....	5
Jelzőrendszeri protokoll	5
Szakmai ajánlás a jelzőrendszer működtetéséhez	5
Katolikus pedagógusok etikai kódexe.....	6
2. Alapfogalmak	7
A kiinduló helyzet bemutatása	10
Az intézmény bemutatása:	10
Az ifjúságvédelmi tevékenység rövid bemutatása	10
A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium ifjúságvédelmi tevékenységének analízise.....	10
Erősségek:	10
Miben kellene fejlődni?.....	11
II. Az intézményi gyermekvédelem fő feladatainak meghatározása	12
A Gyermekvédelmi Team tagjai	12
Intézményi struktúra fejlesztéséhez kapcsolódó feladatok	0
Munkaterv	0
Időrendi ütemterv	0
III. Intervenció	0
Esetkezelés, és beavatkozás	0
A beavatkozás feltételrendszere	0
<i>Mi kell ahhoz, hogy beavatkozhassak?</i>	0
<i>Mi célból avatkozom be?</i>	0
A beavatkozási módszertani alapok, technikák, erőforrások :	1
<i>Hogyan avatkozhatok be?</i>	1
A segítő/ motivációs beszélgetés.....	1
A beavatkozás szinterei:	1
<i>Mikor, hol avatkozhatok be?</i>	1



A szabályzat hatálya

A szabályzat hatálya kiterjed minden olyan személyre, aki bármilyen minőségben, bármilyen szerződés (munka-, vállalkozói, megbízási, önkéntes, gyakornoki szerződés stb.) keretében a Szalézi Szent Ferenc Gimnáziumban dolgozik, vagy az intézmény nevében jár el. Ezen személyekre kötelező érvényű a dokumentum. Tartalmát meg kell ismerniük!

A dokumentum célja

Az **Gyermekvédelmi irányelv és szabályzat** című dokumentum célja a Szalézi Szent Ferenc Gimnáziumban egy olyan biztonságos környezet megteremtése, amely magába foglalja a megelőzést, az esetkezelést és szabályozza azon folyamatokat, melyek a bántalmazásos, határátlépéses, visszaéléses helyzetekkel kapcsolatos teendőket, feladatokat rögzíti, legyen szó kortárs bántalmazásról, online visszaélésről, tanár-diák konfliktusról, vagy az intézményt érintő nem elfogadható szülői magatartásról.

A dokumentum egyben egy állásfoglalás is az Intézmény részéről, melyben kifejezzük, a gyermek és ifjúságvédelem fontosságát.

A dokumentum a prevenciót segíti intézményünkben.

A dokumentum konkrét eljárásrendet biztosít az átlátható együttműködés és hatékony esetkezelés érdekében.



I. Jogi környezet

1. Alapelvek, a törvényi vonatkozások tükrében

Ezen koncepció célja, hogy a jelenlegi törvényi szabályozásokkal összhangban teremtsen egy belső szabályzatot, mely segítséget nyújt az intézményben folyó gyermek- és ifjúságvédelmi munkában. Az alábbiakban sorra vesszük a legfontosabb szabályzatokat amik alapján, és mikkel összhangban készült el saját szabályzatunk. A szabályozások megnevezése hierarchikus sorrendben történik, tehát minden későbbi szabályozás az előtte lévő valamennyi szabályozással összhangban kell legyen.

Az ENSZ a Gyermek jogairól szóló egyezmény

Az ENSZ közgyűlése által elfogadott a [Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt egyezmény](#)ben részes államok, köztük Magyarország, elismerik a gyermeknek az oktatáshoz való jogát, az alapfokú oktatást ingyenesség és kötelezővé teszik, előmozdítják a középfokú oktatás megszervezését, segítik, biztosítják, hogy „*bárki képességeitől függően bejuthasson a felsőoktatásba*” (28. cikk, 1. pont).

Az egyezmény számunkra legmeghatározóbb pontjai a 28. cikk 2. és a 32. cikk 1 pontjai:

„Az Egyezményben részes államok megtesznek minden alkalmas intézkedést annak érdekében, hogy az iskolai fegyelmet a gyermeknek, mint emberi lénynek a méltóságával összeegyeztethetően és az Egyezménynek megfelelően alkalmazzák.” (28. cikk, 2. pont)

„Az Egyezményben részes államok elismerik a gyermeknek azt a jogát, hogy védelemben részesüljön a gazdasági kizsákmányolás ellen, és ne legyen kényszeríthető semmiféle kockázattal járó, iskoláztatását veszélyeztető, egészségére, fizikai, szellemi, lelki, erkölcsi vagy társadalmi fejlődésére ártalmas munkára.” (32. cikk, 1. pont)

Magyarország Alaptörvénye

[Magyarország Alaptörvényé](#)nek XVI. cikke határozottan szól a gyermekek és szülők jogairól és kötelességeiről:

- Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.
- A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.
- A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.
- A nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni.

A gyermekvédelmi törvény

A [1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról](#) számunkra legfontosabb paragrafusa a 17., mely kimondja, hogy többek között a köznevelési intézmények



„az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében.”

Ennek fontos eleme, hogy az intézmény és annak alkalmazottjai kötelesek *„a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,*

b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.” (17§, 1.)

A jelzési vagy együttműködési kötelezettségének elmulasztásának fegyelmi felelősségre vonás, sőt büntetőeljárás is lehet a következménye (17§, 4.)

A köznevelési törvény

A [2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről](#) alapvető dokumentum intézményünk életében. Témánkban a legfontosabbak a 42. és 69. paragrafusok.

A törvény kimondja, hogy az intézmény vezetője felelős *„a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a gyermekvédelmi jelzőrendszernek a köznevelési intézményhez kapcsolódó feladatai koordinálásáért”* (69. §, 2., f). Valamint, hogy a korábban már említett jelzési kötelezettségnek *„a pedagógus, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott a nevelési-oktatási intézmény vezetője útján köteles”* eleget tenni (42. §, 3).

Az adatkezelésről titoktartásról szóló 26. fejezetből pedig, hogy *„a titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestület tagjainak egymás közti, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival történő, a tanuló fejlődésével összefüggő megbeszélésre”* (42. §, 1). Sőt vissza is tartható a szülővel szemben információ, ha *„az adat közlése súlyosan sértené a gyermek, tanuló testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését”* (42. §, 2).

Emmi rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről

A [20/2012. \(VIII. 31.\) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról](#) az V. fejezetben tárgyalja a gyermek, a tanuló kötelezettségeinek teljesítése kapcsán felmerülő szabályokat.

Az igazolatlan hiányzások kapcsán kimondja, hogy *„ha a tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz tanítási órát vagy egyéb foglalkozást, az óvoda vezetője, az iskola igazgatója [...] értesíti”* a tanuló tényleges tartózkodási helye szerinti illetékes megfelelő szolgálatot vagy hatóságot (51. § 4). Harminc igazolatlan mulasztás az intézmény újra értesíti a törvényben megnevezett intézményeket. Ötven igazolatlan mulasztás esetén pedig *„az iskola igazgatója haladéktalanul értesíti a tanuló tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot”* (51. § 5).



A rendelet részletesen ír a fegyelmi eljárás céljairól, eljárás rendjéről, és a fegyelmi büntetések hatályáról. Valamint egy fegyelmi eljárást megelőző egyeztető eljárás lehetőségéről és kereiteiről is. (52 - 62 §.)

Módszertani útmutató

Az EMMI 2017 augusztusában publikálta útmutatóját: [Módszertani útmutató. A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan \(3. átdolgozott kiadás, 2017 augusztus\)](#). Ez többek között tartalmazza a jelzés menetét (kinek, mit, mikor, hogyan) és hogy a család- és gyermekjóléti szolgálat, hogyan reagál a jelzésre (4. fejezet). A következő pontban tárgyalt jelzőrendszeri protokoll részletesebb, inkább jogi nyelvezetű háttér információit adja át. A 7.1. fejezetben külön kitér a köznevelésre vonatkozó előírásokra.

„A jelzőrendszer tagjai kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, valamint hatósági intézkedést kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén” (23. oldal).

Jelzőrendszeri protokoll

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának önálló dokumentuma a [Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól \(2. kiadás, 2017 augusztus\)](#) ismerteti, hogy milyen esetekben, milyen határidőkkel, kinek és hogyan kell jelzést tennie, valamint rögzíti az esetkezelés menetét. Aránylag rövid, és nagyon konkrét.

Számunkra a legfontosabb a 6. oldalon található folyamatábra, amiben szerepel, hogy a veszélyeztetettségnek **már a gyanúja esetén is szükséges a jelzés** a család- és gyermekjóléti szolgálat felé azonnal, de legkésőbb **három munkanapon belül. Életet, testi épséget veszélyeztető tényező esetén viszont a hatóság felé is azonnali jelzésre van szükség.**

Veszélyeztetettség kialakulásában közrejátszó tényezőket a 8. oldalon sorolja fel a dokumentum. A **kiemelten súlyos okok** között van az a **fizikai-, pszichés-, és szexuális bántalmazás** a családban, az **éhezés, elhanyagoltság, alkoholizálás és drogfogyasztás, hajléktalanság, és a gyermekkorú várandósság** is.

Szakmai ajánlás a jelzőrendszer működtetéséhez

Szintén az EMMI kiadványa a [Szakmai ajánlás a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól \(2. kiadás, 2017 augusztus\)](#).

Az előző két dokumentum (Módszertani útmutató, Jelzőrendszeri protokoll) mellett, az észlelő- és jelzőrendszerre vonatkozó harmadik szabályrendszer. Nem tartalmaz saját szabályrendszerünkre és eljárásrendünkre vonatkozó új információt, vagy szabályt.



Katolikus pedagógusok etikai kódexe

A Magyar Katolikus Püspöki Kar Iskolabizottságának megbízásából a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet 1998 szeptemberében adta ki az [Etikai Kódex a Magyar Katolikus Egyház közoktatási intézményeiben dolgozó pedagógusok számára](#) című dokumentumot.

Szentírási alapelveken meghatározza a katolikus nevelés alapelveit. Ezek alapján meghatározza az erkölcsi alapelveket, többek között a nevelő tanítványaihoz, munkatársaihoz, iskolájához, tanítványai családjához, az egyházhoz, hazájához, és szaktantárgyához való viszonyában.

A fenntartó etikai kódexe tartalmaz gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos normákat, melyek az intézmény dolgozói számára kötelező érvényűek. http://ignacipedagogia.hu/katolikus_pedagogus_etikai_kodex/



2. Alapfogalmak

Jelen dokumentumban számos olyan fogalom jelenik meg, melynek jelentését szeretnénk egyértelműen meghatározni. Fontos, hogy amikor felmerül egy kifejezés a szövegben, akkor az egyértelműen és világosan értelmezhető legyen, és mindenki számára ugyanazt jelentse.

Érintettek: nem elkövetőről, vagy sértettről beszélünk, hanem egy-egy ügy kapcsán érintett emberekről.

Kiskorú: "A továbbiakban - az általános jogszabályi értelmezéstől eltérően - kiskorún a rendi intézményekhez tartozó, ott megforduló, illetve közvetett és/vagy közvetlen módon rendi szervezésű programon/rendezvényen részt vevő 18 év alatti fiatalt. A szabályzat rendelkezéseit a nem a mi intézményünkkel jogviszonyban álló kiskorú esetében is be kell tartani."

Sérülékeny felnőtt: "18 év feletti személy, aki fogyatékosága, életkora, betegsége vagy helyzete (alárendelt, kiszolgáltatott vagy kényszerhelyzet) miatt nem képes megvédeni önmagát valamilyen jelentős sérelem, kihasználás, durva bánásmód esetén, ezért fokozottan ki van téve bármilyen bántalmazás veszélyének."

Abúzus: "gyűjtőfogalom, visszaélést, bántalmazást vagy kényszerítést jelent, amelynek során az abúzust elkövető személy (bántalmazó) visszaél hatalmával, pozíciójával, és ennek következtében az abúzust elszenvedő személy fizikai, szellemi, érzelmi sérülést, hátrányt szenved vagy szenvedhet."

Határátlépés: Az ember joga, hogy saját határait (fizikai, szellemi, érzelmi) maga határozza meg. Aki ezeket a határokat nem tartja tiszteletben határátlépést követ el. Erre kizárólag egyetlen jogalap lehetséges: ha egy nagyobb jó, vagy másnak a méltósága forog kockán. Minden más eset az abúzus első foka. Az a tény, hogy az iskolában fiatalokkal, gyerekekkel van dolgunk, akik nem minden esetben képesek maguk felől dönteni, ezt csak látszólag komplikálja.

(Kiskorú) veszélyeztetése: ha a kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy e feladatából eredő kötelességét súlyosan megszegi, akkor azzal a kiskorú testi, érzelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyeztetheti. A veszélyeztetés az abúzus egy formája. Kiskorú veszélyeztetettségének megítélésben részletes segítséget ad a Jelzőrendszeri protokoll a 8-10. oldalon.

Veszélyeztetettség kérdése – sok tekintetben szubjektív megítélés, ugyanakkor vannak azért objektív kritériumok

Súlyos veszélyeztetettség: egészséget, életet súlyosan veszélyeztető életkörülmények, bántalmazás különböző súlyosságú formái, szexuális abúzus. Megítélés szempontja: elhanyagolás, bántalmazás rendszeressége, súlyossága; sérülések súlyossága; egyedül hagyás gyakorisága, mértéke; táplálékmgvonás; szabadságkorlátozás; rendszeres verbális agresszió; fogdosás, simogatás, szexuális kapcsolat kezdeményezése.



Jóléti veszélyeztetettség: jó anyagi viszonyok mellett, elsősorban érzelmi elhanyagolás, szülői nevelési hibák, következetlen, megengedő nevelés

Bántalmazás, gyermekbántalmazás: "ha valaki testi-lelki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt nem akadályozza meg, illetve nem jelzi, noha tud róla, vagy szemtanúja."

Gyermekbántalmazás fajtái: "szexuális bántalmazás, fizikai bántalmazás, érzelmi és online-térben elkövetett bántalmazás."

Észlelés: egyénnel, családdal, gyermekkel kapcsolatos, bármely probléma érzékelése, melyhez már egy megismerő, feltáró folyamat is társul.

Jel: = tünet, de nem egyenlő a problémával (diagnózis), a jel erőssége, jellege nem egyenlő, sem nem arányos a probléma jellegével, súlyával.

Jelzőrendszer: A gyermekvédelmi jelzőrendszer a gyermekjóléti szolgálatok által működtetett együttműködési rendszer az egészségügyi és oktatási intézményekkel, különböző hatóságokkal. Célja a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztettségének megelőzése és megszüntetése. A jelzőrendszer tagjai a közoktatási intézmények (nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó);

Jelzési kötelezettség: a Gyvt. 17. § (2) bekezdés szerint a jelzőrendszeri tagok kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, más súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén. A Gyvt. 135–136/A. §-ában foglalt rendelkezések a jelzőrendszeri tagoknak az adatkezelésre, beleértve a törvényben meghatározott szervnek, hatóságnak való továbbítást is, miszerint kifejezett felhatalmazást adnak.

Titoktartás: Az ilyen, jelzőrendszeri tagok közötti kommunikáció nem minősül az adattal való visszaélésnek, netán jogosulatlan adatkezelésnek, nyilvánosságra hozatalnak vagy adattovábbításnak

Hatósági eljárás: Gyámhatóság, rendőrség, ügyészség által lefolytatott eljárás

Fegyelmi eljárás: A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium diákja, dolgozója ellen indított nem peres eljárás.

Etikai bizottság (Fedor Péterné, Elleh Hajnalka): Szalézi Szent Ferenc Gimnázium *szabályzatának vagy törvényi előírásoknak megsértése esetén etikai döntést igénylő (határátlépéses) esetekben ad tanácsot az egy személyi felelősséggel bíró vezetőnek.*

Gyermekvédelmi team: a Szalézi Szent Ferenc Gimnáziumban működő háromfős csoport, amely koordinálja az intézmény ifjúságvédelmi feladatait.

Tevékenységei:

- a) prevenció: gyermekvédelmi programok szervezése, kollégák szakmai továbbképzésének megszervezése.



b) Gyermekvédelmi stratégia és protokoll elkészítése, aktualizálása, végrehajtása.

c) Intervenció: aktuális problémák kiszűrése, a jelzőrendszer működtetése.

A gyermekvédelmi jelenlegi tagjai és elérhetőségei:

- **Fedor Péterné:** 20-4839669
- **Polonkainé Baksy Katalin:** 30-5669794
- **Rásiné Perge Emese:** 20-4964074
- A team kiegészülhet az intézmény igazgatójával: Balla Árpád
- Az óvodai, iskolai szociális segítővel: Illner-Kocsis Bernadett: 30-1766949



A kiinduló helyzet bemutatása

Az intézmény bemutatása:

A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium tanulólétszáma 635 fő a 2021-2022-es tanévben. Minden diákunk nappali tagozatos tanuló. A nemek megoszlása szerint a tanulók 57%-a lány és 43% a fiú. A tanévben 21 osztály indult, amely mind nappali tagozatos tanrendű. Iskolánkban négy-, öt-, hat-, valamint hétévfolyamos képzés folyik.

Az intézmény szociális háttérét jellemzi, hogy a tanulóink közül a lemorzsolódással veszélyeztetett gyermekek száma minimálisnak mondható. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma 52 fő. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma a tanulói összlétszám 15%-a, a hátrányos helyzetűeké nem haladja meg a 10%-ot. Tanulóink 14%-a három- vagy többgyermekes családból származik.

Az intézményben a gyermekvédelmi feladatokat ellátó osztályfőnökökön kívül van kijelölt gyermekvédelmi felelős, iskolaorvos és védőnő. Orvosi szobával rendelkezik az iskola, de külön helység a gyermekvédelmi feladatok ellátásához nincs. Az intézménynek nincs iskolapszichológusa. Munkánkat szociális munkás segíti.

Az ifjúságvédelmi tevékenység rövid bemutatása

A 2021-22-es tanévben iskolánk is tagja lett a KAPI által meghirdetett ifjúságvédelmi projektnek, amely már szeptemberben éreztette hatását. Megalakult és dolgozni kezdett az ifjúságvédelmi team 3 fős csapata. Az intézményi dokumentumok áttanulmányozása során körvonalazódott a gimnázium ifjúságvédelmi helyzete, a meglévő és jól működő tevékenységek és a hiányosságok egyaránt. Elkészült mintegy hiánypótlásként az iskola ifjúságvédelmi éves munkaterve, körvonalazódtak azok a problémák, amelyek minél hamarabbi megoldást igényelnek.

Pl.: a verbális és online bántalmazás, online függőség, dohányzás, alkohol, drog problémák. Házirendünk megjelenésre vonatkozó szabályainak betartatása.

Több alkalommal került sor az iskolavezetéssel és a kollégákkal szakmai jellegű beszélgetésre, mely segítette a team munkáját. Az iskolánkban már működő hittanprojekt megfelelő kiindulási pontnak tűnik a családi életre nevelés segítségével és a diákokkal történő személyesebb kapcsolattartásban egyaránt. Célunk, hogy ezt a projektet beintegráljuk az ifjúságvédelmi tevékenységbe is.

A Szalézi Szent Ferenc Gimnázium ifjúságvédelmi tevékenységének analízise

Erősségek:

Intézmény: Van ifjúságvédelem, az intézményi dokumentumokban külön pontokban jelenik meg, van ifjúságvédelmi felelős, védőnő, iskolaorvos. Egyház is jelen van az ifjúságvédelemben. Az iskolavezetés támogatja az ifjúságvédelmi munkát.



Tantestület: Kollégák empátikus hozzáállása a tanulókhöz. Nyitott szemmel járnak, észreveszik a problémákat, jelzéseket tesznek, kikérik egymás véleményét. Osztályfőnökök közötti tapasztalatcsere. Jó a kapcsolattartás a szülőkkal. Részt veszünk a mentor programban.

Diákság: Öszinteség, nyitottság, szociális érzékenység. Kevés a hivatalosan hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló az iskolában, veszélyeztetetté pedig csak egy-két diák válik.

Miben kellene fejlődni?

Intézmény: Iskolapszichológus hiánya és megfelelő helység a beszélgetésekhez. Órakedvezmény az ifjúságvédelmi felelősnek. Fogadóóra. Mentálhigiénés szakember hiánya. Továbbképzések.

Tantestület: Ösztönös segítségnyújtás helyett a szakmai segítségnyújtás. Esetmegbeszélések. Tanuló terhelésének differenciálása a szaktanárok részéről. Délutáni foglalkozások.

Diákság: Városi és vidéki tanulók közti megosztottság. Előítéletek. Szociális különbségek miatti kirekesztettség.



II. Az intézményi gyermekvédelem fő feladatainak meghatározása

Az intervenció folyamatát kísérő elsődleges szakmai team munkát végző csoport a gyermekvédelmi team.

A **Gyermekvédelmi Team** (továbbiakban **GYT**) egy szakmaközi team, ami kliens központúan, de kontextuális rendszerszemléletben igyekszik összehangolt stratégiát kidolgozni és végrehajtani mindennemű iskolai nevelési esemény kapcsán a személyes akut krízisektől a krónikus közösségi elhajlásokig.

A GYT a szociális team munka elvei alapján működik, ereje az együttműködésben van és a közös átbeszélésben, ami alapján ki-ki a maga területén a közösen megbeszéltek és kompetenciája szerint jár el.

A GYT foglalkozik egyes diákok sajátos helyzetével, szükségleteivel, kihágásaival. A GYT-hez érkeznek be a jelzések a tanárok, szülők, vagy diákok részéről. A GYT segíti az ifjúságvédelmi felelőst az irányok meghatározásában, a nevelési igazgatóhelyettest a szükséges fegyelmi intézményi lépések kijelölésével, a lelkeszt a további érintettek esetleges lelkigondozásában. Szükség esetén javaslatot tesznek az intézményvezetőnek is.

A feldolgozott témák másik nagy csoportja nem csak egy-egy diákot érint (és az érintettségükön keresztül az egész közösséget). Akadt iskolákon átívelő feladat is.

A GYT-nek elsődleges kliensei a diákok, de biztonságos növekedésüket segítő környezet kialakításához elengedhetetlen figyelembe venni a nevelőtestület mentálhigiénés állapotát is.

A Gyermekvédelmi Team tagjai

Állandó tagok:

- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős. Ő a csapat koordinátora és összefogója. A team másik két tagja közül az egyik a hittanprojekt vezetője, Családi Éltre Nevelés képzésben részesült hitoktató, és a másik tag előző munkahelyén ifjúságvédelmi feladatokat ellátó személy, tapasztalatokkal rendelkezik ezen a téren, illetve mentor és tutor.

Esetenként kiegészülhet a team a következő személyekkel:

- A nevelési és szervezési igazgatóhelyettesek. Az intézményt képviselik, annak fegyelmi ügyeit is intézik. Nekik van lehetőségük programokat meghatározni, és azok koordinálását a GYT javaslatai alapján formálni.

- Az iskola lelkeségével a Szalézi szerzetes közösség tagjai foglalkoznak.

- Az iskolai védőnő. A vizsgálatok és szűrések során nem csak könnyebben figyel fel fontos jelekre, hanem sok diák számára „bizalmi felnőtté” lehet (Elek, 2016).



- Iskolai szociális segítő. Mivel nem az intézmény foglalkoztatottja, ezért szabadabban jelezhet vissza a GYT működése kapcsán. Valamint mindennapi kapcsolatban van a külső gyermekjóléti szolgálatok képviselőivel.

- Az Intézményvezető valamilyen módon mindenképp tagja a GYT-nek, de nincs minden megbeszélésen ott.

Megbeszélések: A GYT hetente ülésezik másfél két órán keresztül, keddenként 7:30-tól.

Titoktartás. Bármilyen lelkipozíciós kapcsolat alapvetően épül a bizalomra. Tehát fontos a titoktartás. A titoktartás nem terjed ki a jelzési kötelezettségünkre. A GYT-nek van egy szuper-víziós jellege is – amennyiben ki-kik a maga területén kap visszajelzést és segítséget – és itt konkrét esetek, nevek, háttér információk is elhangoznak.

Jelzési kötelezettség: További nehézség, hogy mi kiskorúaknak segítünk, akiket azzal is véd a jog, hogy bizonyos helyzetekben külső segítséget kell kérni számukra a gyermekjóléti szolgálatnál, vagy akár a hatóságnál. Az EMMI által kiadott protokoll az észlelő- és jelzőrendszer folyamatról (Emberi Erőforrások Minisztériuma, 2017) ennél is tovább megy, amikor azt írja, hogy már akkor is haladéktalanul jelzést kell tenni, ha az észlelő „*nem tudja megítélni, hogy a tapasztalt probléma veszélyezteti-e a családot, gyermeket, egyént*” (EMMI, 2017, 10). Ennek elmulasztása munkajogi és büntetőjogi következményekkel jár (EMMI, 2014, 16).

Ilyen veszélyeztetettség gyanúja esetén a jelzőrendszeri tagoknak (védőnő, iskolapszichológus stb.) lényegében abból áll a mérlegelési lehetősége, hogy haladéktalan jelzést csak a család- és gyermekjóléti szolgálatnak vagy – a protokollban részletezett magas kockázatú, beavatkozást igénylő élethelyzet esetén – egyből a gyámhivatalnak és a hatóságnak is elküldi (EMMI, 2017, 14-15).

Tehát egymásnak feszül a bizalmat építő titoktartás, és életét mentő jelzési kötelezettség.

Szülők értesítése: Titoktartást érintő témakör, ami gyakran nagyon nehéz tud lenni. Fiatalkorúak esetében szükséges, hogy a felnőtt szülő vagy gondviselő jóváhagyásával végezzük a munkánkat. A gondviselőnek joga tudni a beszélgetésekről, még ha részletes tartalmuk titokban is marad. Az iskolapszichológusi protokoll külön alfejezetben tárgyalja ezt a problémát (Szabó et al., 2015, 44). Egyéni tanácsadás esetén ez a joggal megkövetelt szülői tájékoztatás felvet etikai szakmai kérdéseket. Már az első találkozásról tájékoztatni kell a szülőt? És ha pont szülői elhanyagoltság kapcsán jön létre a beszélgetés? Mi a helyzet kamaszoknál, amikor egy ilyen tájékoztatás bizalomvesztéssel járhat? Az lenne az ideális – ahogy a protokoll is írja – ha végeredményben ilyenkor a kliens, vagyis a diák maga tájékoztatná a szülőket (Szabó et al., 2015, 44).

Intézményi struktúra fejlesztéséhez kapcsolódó feladatok

Munkaterv

Időrendi ütemterv

Hónap	Cél	Feladat	Eszköz- módszer	Felelős	Határidő
Szeptember	Szülők, diákok ismerjék meg lehetőségeiket a gyv. területén	Tájékoztatás az intézményben folyó gyv. munkáról	Tájékoztatók készítése, részvétel szülői értekezleten	Gyv.felelős, gyv . team tagjai	IX. 30
Szeptember	Egyeztetés külsős szakemberekkel a félév feladatairól	Féléves, éves gyv programok, továbbképzések egyeztetése, tervezése	Közös megbeszélés	Gyv. felelős	IX. 30
Szeptember	Féléves szabadidős programok előkészítése	Lehetőségek, igények összegyűjtése, koordinálása	Honlapon, plakáton tájékoztatás, igényfelmérés	Gyv. felelős, szabadidős- szervező	IX. 30
Szeptember-október	Veszélyeztetettek, HH, HHH, SNI gyerekek felmérése.	A nyilvántartás elkészítése és vezetése. Az előző években nyilvántartásba vett tanulók helyzetének felmérése, körülményeik elemzése az osztályfőnökökkel közösen. A változások feljegyzése. Pályázatok benyújtása az Útravaló ösztöndíj programba.	Adatlapok, nyomtatványok Tanácsadás	Gyv. felelős, osztályfőnökök, mentorok	X. 15
November	Pénzbeli támogatáshoz dokumentumok beszerzése, folyamatos figyelemmel kísérés	Az osztályfőnökök tájékoztatása a különböző fórumokon elhangzott tudnivalókról. A veszélyeztetett tanulók sorsának figyelemmel kísérése. Iskolai ösztöndíj meghirdetése, elbírálása Pedagógus továbbképzés	Elbeszélgetés a gyerekekkel, a problémák feltárása. Segítségnyújtása, intézkedés, család-látogatás.	Gyv. felelős, team, osztályfőnök, iskolavezető	XI. 30



Szalézi Szent Ferenc Gimnázium
3700. Kazincbarcika, Jószerencsét út 2.
OM-azonosító: 201492

	Pedagógusok gyermekvédelmi munkájának hatékonyabbá tétele		Pedagógus továbbképzés megvalósítása.	tés, alapítvány kuratóriumi tagok	
December	Segítségnyújtás, esélyegyenlőség megteremtése, érzékenyítés Bántalmazás megelőzése	Figyelemmel kísérjük a városban működő karitatív szervezetek segélyakcióit, és javaslatainkkal segítjük munkájukat. A tervezett ifjúságvédelmi program megvalósítása. Pedagógus továbbképzés	Gyűjtést szervezünk és eljuttatjuk a rászorulóknak. Csoportfoglalkozás előkészítése, lebonyolítása. Pedagógus továbbképzés megvalósítása	Gyv. felelős, team osztályfőnökök, egyház, gyv. team	XII. 15
Január	Lemorzsolódás megelőzése, csökkentése Drogprevenció	A tanulói mulasztások ellenőrzése, a nyilvántartás kiegészítése, illetve ellenőrzése. A második félév gyermekvédelmi programtervének aktualizálása	A tanulmányi eredményekre tekintettel az osztályfőnök átnézi a naplót és ha szükséges értesíti a szülőket.	Osztályfőnökök, szaktanárok, iskolavezetés, gyv. team	I. 10
Február	Sikerrel felkészülés az érettségire, továbbtanulásra. Félévben bukott tanulók helyzetének segítése, lemorzsolódás megelőzése	A nyilvántartásba vett tanulók tanulmányi munkájának, az életkörülményeikben bekövetkezett esetleges változásoknak az elemzése az érintett osztályfőnökökkel. Konzultáció osztályfőnökökkel, iskolapszichológussal, szülőikkel Pedagógus továbbképzés	Körültekintően segítjük a végzős hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulását, érettségire való felkészülését. Konzultáció, esetmegbeszélés	Osztályfőnökök, szaktanárok, gyv. felelős, team	II. 28
Március	Nehezen nevelhető tanulók személyiségfejlésének	A nehezen nevelhető tanulók körülményeinek vizsgálata, szükség esetén a Pedagógiai Szakszolgáltató Központ irányításával.	Felvesszük a kapcsolatot a program megvalósítóival	Osztályfőnökök, gyv. felelős,	III. 31



Szalézi Szent Ferenc Gimnázium
3700. Kazincbarcika, Jószerencsét út 2.
OM-azonosító: 201492

	Drogprevenció	Gyermekvédelmi program előkészítése megvalósítása	Konzultáció, esetmegbeszélés	team, külső segítők	
Április	Szabadidő hasznos eltöltése, bűnmegelőzés	Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése, amelyek segíthetik a munkánkat, illetve megkönnyíthetik a hátrányos helyzetű tanulók életét. Pedagógus továbbképzés	Nyári táborok hirdetése, plakátok készítése, honlapon való megjelenés	Egyházi segítők, tanárok, gyv. team	IV. 30
Május	Lemorzsolódás megelőzése	A tanulói mulasztások ellenőrzése, a nyilvántartásba vett tanulók tanulmányi munkájának, életkörülményeinek elemzése az érintett osztályfőnökökkel.	Dokumentumok ellenőrzése, konzultáció	Osztályfőnökök, iskola-vezetés, gyv. felelős	V. 30
Június	Munkaterv értékelése Beszámoló az éves munkáról.	Gyv. stratégia időarányos megvalósulásának, a munkaterv teljesülésének értékelése A nyilvántartás rendezése. A felmerülő problémák megoldása.	Év végi statisztikák elkészítése, elemzésük	Gyv. felelős, gyv. team tagjai, iskola-vezetés	VI. 30

III. Intervenció

Esetkezelés, és beavatkozás

Ezek azok a legfontosabb kérdések, amelyekre egy-egy esetkezelés kapcsán válaszokkal kell rendelkezni, hogy viszonylagos biztonsággal lehessen dolgozni az ügyön.

Amikor fiatalokkal foglalkozunk sokféle problémával találkozhatunk. Ha jelzést kapunk, vagy problémát észlelünk, akkor ezt követően reagálnunk is kell arra. Azt, hogy ezt hogyan tesszük, nagymértékben befolyásolhatja az eset menetét.

Fontos tudnunk, hogy a legmagasabb szakmaiság sem garantálhatja minden eset sikeres lezárását. A segítő szakma ellátórendszere, maga a segítség folyamata egy nagyon bonyolult és összetett természetű, bonyolult rendszert képez, mely még így sem képes minden esetre megnyugtató, vagy kielégítő választ adni. Mégis úgy gondoljuk, és a törvény is erre utasít, hogy mindent meg kell tenni, kompetenciahatárainkon belül.

A beavatkozás feltételrendszere

Mi kell ahhoz, hogy beavatkozhassak?

A "JEL" mi a jel? Azok a viselkedésbeli, tanulásbeli, külső megjelenésbeli változások, amelyek valamilyen problémára utalhatnak.

A jel nem diagnózis !

A "jelzés" Mi a jelzés?

A tanuló környezete (diák, szülő, tanár, védőnő stb.) jelzi a problémára utaló jeleket.

A jelzés mindenki felelőssége, elmulasztása súlyos következményekkel járhat!

Bizalom alapú tanár-diák kapcsolatban nagyobb az esély a jelzőrendszer hatékony működésére.

Adekvát, gyakorlatias, tapasztalaton alapuló, kompetens tudása a pedagógusnak. (Tömör, de ugyanakkor nagyon összetett definíciója ez annak, hogy a pedagógus felé egy elvárás fogalmazódik meg: Bármilyen probléma kezelése kapcsán, az adott helyzetnek megfelelő erősségű, és szintű válaszreakció indítása, mely nem csupán elméleti tanácsadás, hanem konkrét cselekvési mechanizmus, mely már tapasztalaton alapuló tudásra épülő gyakorlat, a pedagógus személyiségének, tanári szerepének és keresztényi mivoltának a kompetencia határain belüli segítői attitűd.)

Mi célból avatkozom be?

- segítség
- a pedagógus, mint kísérő
- cura personalis
- a másokért élő ember eszménye



A beavatkozási módszertani alapok, technikák, erőforrások :

Hogyan avatkozhatok be?

A Facilitáció, és a resztoratív szemlélet (Segítség, támogatás; a konfliktuskezelésben, amikor külső személy is segít a probléma megoldásában, ő a facilitátor, aki képes az egészség, a fizikai-, és lelki- vagy a jó közérzet helyreállítására.)

A segítő/ motivációs beszélgetés

Kid's Skills készség szintű problémakezelés (A Kids' Skills játékos és gyakorlatias megközelítés a gyerekek előtt álló nehézségek megoldására . A Kids' Skills középpontjában egy nagyon jelentős fogalom áll – gyakorlatilag minden probléma fejlesztendő készségnek tekinthető. A Kids' Skills nem hibáztatja a gyerekeket vagy a szülőket a nehézségekért.)

A beavatkozás szinterei:

Mikor, hol avatkozhatok be?

Érintettek köre

Mely esetekben hogyan indul el az intervenció folyamat ez nagyban függ a probléma mibenlététől, és az eset által érintett személyek körétől.

Vannak olyan helyzetek, ahol a diákokat az intézményen kívül éri ártalom, ezekben az esetekben is a törvényi hivatkozások által meghatározott eljárásrend a mérvadó. Intézményünkön belüli esetek kapcsán, amely még nem veszélyeztetés, vagy bántalmazás, hanem ún. határlépéses szituáció, e szabályzatban foglaltak szerint kell eljárni. Egyéb esetekben szintén a törvényi hivatkozások által meghatározott eljárásrend a mérvadó

- diák-diák protokoll
- tanár/dolgozó-diák protokoll
- tanár-tanár protokoll

Egyéb estek

- tanár-szülő protokoll
- diák-más szülő

A protokollok részletes leírását lásd a Gyermekvédelmi protokoll dokumentumában!

Kazincbarcika, 2022. március 29.

Balla Árpád
igazgató